

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z HISTORII W KLASIE 7

OCENA ŚRÓDROCZNA

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Dział I 1. Kongres wiedeński Zagadnienia 1. Obrady kongresu. 2. Postanowienia kongresu. 3. Święte Przymierze. 4. Epoka restauracji.	– zna daty obrad kongresu wiedeńskiego; – potrafi wymienić najważniejsze postanowienia kongresu; – zna członków Świętego Przymierza	– wyjaśnia pojęcia: legitymizm, równowaga sił, restauracja; – zna postanowienia kongresu odnośnie do ziem polskich; – wymienia uczestników kongresu;	– wskazuje przyczyny zwołania kongresu wiedeńskiego i powołania Świętego Przymierza; – rozumie określenie „tańczący kongres” – rozumie znaczenie postanowień kongresu wiedeńskiego dla sytuacji Polaków	– wskazuje rolę Świętego Przymierza dla utrzymania porządku w Europie	– uzasadnia, że kongres wiedeński był triumfem konserwatyzmu
2. Walka z porządkiem pokongresowym Zagadnienia 1. Liberalizm. 2. Konserwatyzm. 3. Rewolucja lipcowa we Francji.	– wymienia idee polityczne początku XIX w.	– wyjaśnia pojęcia: liberalizm, konserwatyzm; – wymienia państwa, w których doszło do ruchów wolnościowych	– podaje przykłady obecności idei liberalizmu i konserwatyzmu w życiu politycznym Europy; – opisuje rewolucję lipcową we Francji jako przykład dążeń liberalnych	– opisuje postawy liberalne i konserwatywne we współczesnym świecie	– opisuje walkę idei liberalnych z konserwatywnymi na przykładzie pierwszej połowy XIX w.
3. Królestwo Polskie Zagadnienia 1. Podział ziem polskich na mocy decyzji kongresu wiedeńskiego. 2. Gospodarka Królestwa Polskiego. 3. Oświata i kultura w Królestwie Polskim. 4. Stosunek władców rosyjskich do	– rozumie pojęcia: Królestwo Polskie, Wielkie Księstwo Poznańskie, Galicja, autonomia, monarchia konstytucyjna; – opisuje antypolskie działania cara Mikołaja I; – wymienia organizacje opozycyjne działające w Królestwie Polskim	– wskazuje na mapie: Królestwo Polskie, Wielkie Księstwo Poznańskie, Galicję, Rzeczpospolitą Krakowską; – opisuje sytuację polityczną Królestwa	– charakteryzuje autonomię Królestwa Polskiego; – opisuje rozwój gospodarczy Królestwa Polskiego; – rozumie przyczyny ukształtowania się opozycji w Królestwie Polskim; – wymienia twórców nielegalnej i	– rozumie znaczenie oświaty, kultury i gospodarki dla utrzymania polskości w zaborze rosyjskim; – opisuje rolę księcia Ksawerego Druckiego-Lubeckiego w życiu gospodarczym Królestwa;	– opisuje i analizuje różne postawy Polaków w zaborze rosyjskim, potrafi podać ich genezę

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
konstytucji Królestwa Polskiego. 5. Kształtowanie się opozycji w Królestwie Polskim.		Polskiego; – wie, do jakiej nielegalnej organizacji należał Adam Mickiewicz; – wie, kim byli i jaki cel stawiali sobie tzw. kaliszanie	legalnej opozycji w Królestwie Polskim i charakteryzuje jej cele; – charakteryzuje różne postawy Polaków wobec polityki Aleksandra I i Mikołaja I	– rozumie różnice między celami politycznymi różnych nurtów opozycji w Królestwie Polskim	
4. Powstanie listopadowe Zagadnienia 1. Sytuacja w Europie przed wybuchem powstania. 2. Spisek w szkole podchorążych. 3. Wybuch powstania. 4. Józef Chłopicki dyktatorem. 5. Działania wojenne. 6. Przywódcy powstania. 7. Upadek powstania.	– wie, kim był Piotr Wysocki; – wie, kiedy wybuchło i kiedy upadło powstanie; – zna rezultat zmagañ powstańczych	– wymienia pierwszego dyktatora powstania; – opisuje wybuch powstania; – opisuje charakter działań wojennych w czasie powstania; – wskazuje miejsca największych bitew; – wskazuje na mapie tereny, na których rozgrywały się walki w okresie wojny polsko-rosyjskiej; – wymienia przywódców powstania	– analizuje przyczyny powstania; – rozróżnia postawy poszczególnych grup polskiego społeczeństwa wobec wybuchu powstania; – charakteryzuje różne postawy polskich polityków; wobec powstania i kwestii uwłaszczenia chłopów; – wskazuje przełomowy moment w działaniach wojennych	– wskazuje międzynarodowe uwarunkowania wybuchu powstania; – analizuje stosunek Chłopickiego do powstania i rozumie wpływ poglądów dyktatora na podjęte przez niego decyzje; – wyjaśnia przyczyny upadku powstania;	

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
5. Wielka Emigracja Zagadnienia 1. Przyczyny ukształtowania się Wielkiej Emigracji. 2. Twórcy polskiej kultury na emigracji.	– rozumie pojęcie emigracji; – wskazuje na mapie państwa, do których udali się polscy uchodźcy po powstaniu listopadowym; – wymienia twórców kultury polskiej na emigracji; – wie, jakie ugrupowania wysyłały emisariuszy do kraju i w jakim celu	– wymienia polskie obozy polityczne na emigracji; – rozumie, dlaczego największa liczba emigrantów osiadła we Francji	– wymienia przyczyny ukształtowania się Wielkiej Emigracji; – charakteryzuje programy polskich obozów politycznych na emigracji	– rozumie zróżnicowane podejście rządów i społeczeństw krajów Europy do polskich emigrantów; – porównuje poglądy polskich emigrantów (dostrzega i wskazuje różnice); – rozumie, dlaczego niektóre dzieła polskiej kultury mogły zostać upublicznione jedynie na emigracji, a nie w kraju pod zaborami	– analizuje wpływ różnych postaw dyktatorów powstania na jego losy
6. Ziemie polskie po upadku powstania listopadowego Zagadnienia 1. Noc paskiewiczowska. 2. Sytuacja w zaborze pruskim i austriackim.	– zna pojęcia: noc paskiewiczowska, germanizacja, praca organiczna, – pokazuje na mapie ziemie poszczególnych zaborów i je nazywa	– wymienia represje skierowane przeciw powstańcom i mieszkańcom Królestwa Polskiego po upadku powstania listopadowego; – opisuje położenie Polaków w zaborze pruskim; – zna postacie: Hipolita Cegielskiego	– dostrzega różnice w położeniu Polaków w trzech zaborach; – podaje przyczyny powstania krakowskiego; – podaje przyczyny i skutki rabacji galicyjskiej	– omawia wpływ powstań na politykę państw zaborczych wobec Polaków i na stosunki między zaborcami; – wyjaśnia różnice w sytuacji Polaków żyjących pod trzema zaborami; – rozumie politykę władz austriackich wobec szlachty i chłopów w Galicji	
7. Rewolucja przemysłowa Zagadnienia 1. Modernizacja gospodarki. 2. Powstanie fabryk. 3. Kolej żelazna i statki parowe.	– wymienia główne wynalazki XIX w.; – rozumie pojęcia: skok demograficzny, fabryka, rewolucja przemysłowa;	– opisuje rozwój gospodarczy i demograficzny przełomu XVIII i XIX w.; – wskazuje kraje, w których	– wskazuje czynniki, które doprowadziły do wzrostu demograficznego; – wymienia przyczyny powstawania fabryk;	– rozumie znaczenie wprowadzania maszyn dla rozwoju gospodarczego i demograficznego; – porównuje gospodarkę	– analizuje długofalowe skutki rewolucji przemysłowej

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
4. Eksplozja demograficzna.	– wskazuje najszybciej rozwijające się dziedziny gospodarki w XIX w.	następował najszybszy rozwój gospodarczy; – ocenia wpływ wynalazków na życie codzienne	– dostrzega skutki rozwoju komunikacji; – wskazuje przykłady pozytywnych i negatywnych skutków uprzemysłowienia dla środowiska naturalnego	europęjską XVIII i XIX w.; – omawia znaczenie rewolucji przemysłowej dla pozycji i rozwoju wybranych państw	
Dział II 8. Zjednoczenie Włoch Zagadnienia 1. Sytuacja w państwach włoskich przed zjednoczeniem. Wojna krymska. 2. Sojusz Piemontu z Francją. 3. Wojna Piemontu i Francji z Austrią. 4. „Wyprawa tysiąca”.	– wie, kiedy była wojna krymska; – potrafi wskazać na mapie: Piemont, Austrię, Rzym; – wie, kiedy nastąpiło zjednoczenie Włochy	– zna etapy wojny krymskiej; – zna postacie: Camilla Cavoura, Giuseppe Garibaldi;go; – omawia etapy jednocyenia Włoch	– wskazuje konsekwencje wojny krymskiej; – wskazuje przyczyny zjednoczenia Włoch; – wie, jak doszło do włączenia terytorium Państwa Kościelnego do Królestwa Włoch oraz ograniczenia obszaru znajdującego się pod władzą papieża do Watykanu	– rozumie konsekwencje wojny krymskiej dla Rosji i Zjednoczenia Włoch – uzasadnia, dlaczego Piemont stał się liderem zjednoczenia Włoch; – rozumie, dlaczego Francja stała się sojusznikiem Piemontu;	– porównuje rolę Garibaldiiego i Cavoura w Zjednoczeniu Włoch
9. Zjednoczenie Niemiec Zagadnienia 1. Pozycja Prus w Niemczech. 2. Etapy jednocyenia Niemiec. 3. Powstanie cesarstwa niemieckiego.	– zna postać Ottona von Bismarcka; – wie, co wydarzyło się w roku: 1866, 1871; – wskazuje na mapie obszar cesarstwa niemieckiego	– wskazuje państwa pokonane przez Królestwo Pruskie dążące do zjednoczenia Niemiec; – wskazuje na mapie większe kraje, które weszły w skład cesarstwa niemieckiego	– wyjaśnia przyczyny i skutki wojen prowadzonych przez Prusy z Austrią i Francją; – uzasadnia, dlaczego Bismarcka nazywano ojcem zjednoczonych Niemiec	– wyjaśnia, dlaczego właśnie Prusy stały się państwem, które zjednoczyło Niemcy; – wyjaśnia przyczyny niechętnego stosunku Francji do procesu jednocyenia Niemiec; – rozumie znaczenie warunków pokoju między Francją a Prusami (1871 r.) dla dalszego rozwoju Niemiec	– uzasadnia dlaczego zjednoczenie Niemiec zakłóciło równowagę europejską

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
10. Wojna secesyjna w Stanach Zjednoczonych Zagadnienia 1. Rozrost terytorialny USA. 2. Unia i Konfederacja. 3. Wojna secesyjna. 4. Rozwój USA po wojnie domowej.	– wskazuje na mapie obszar USA w XIX w.; – rozumie znaczenie pojęć: abolicja, secesja, wojna secesyjna, segregacja rasowa; – zna postać Abrahama Lincolna; – wie, kto wygrał wojnę secesyjną	– wskazuje na mapie Północ i Południe USA oraz opisuje różnice pomiędzy tymi obszarami; – wie, kiedy rozgrywała się wojna secesyjna	– wskazuje przyczyny różnic między Południem a Północą USA; – podaje przyczyny wybuchu wojny secesyjnej; – wymienia przyczyny zwycięstwa Północy w wojnie secesyjnej; – wskazuje punkt zwrotny w wojnie secesyjnej	– uzasadnia wpływ wojny secesyjnej na rozwój USA; – wyjaśnia, dlaczego pod koniec XIX w. USA stały się mocarstwem	– wskazuje trwające do dziś konsekwencje amerykańskiego niewolnictwa oraz wojny secesyjnej
11. Kolonializm europejski w XIX wieku Zagadnienia 1. Wyścig o kolonie. 2. Afryka i Indie w polityce kolonialnej państw europejskich. 3. Państwa kolonialne a Chiny. 4. Wojna rosyjsko-japońska.	– wskazuje na mapie obszary, które były w XIX w. obiektem ekspansji kolonialnej; – wymienia mocarstwa kolonialne; – zna pojęcie kolonializmu; – zna określenie „perła w koronie”; – wie, kiedy trwała wojna rosyjsko-japońska, i zna jej wynik	– opisuje politykę kolonizatorów wobec ludności kolonizowanych obszarów; – wskazuje na mapie kolonie brytyjskie	– uzasadnia europejski wyścig o kolonie; – podaje przyczyny i skutki kolonializmu; – uzasadnia, że Wielka Brytania była mocarstwem kolonialnym; – opisuje politykę USA na obszarze Chin	– analizuje pozytywne i negatywne skutki kolonializmu; – uzasadnia przyczyny, dla których Niemcy późno włączyły się w wyścig o kolonie;	– rozumie i analizuje konsekwencje wyścigu o zdobycie jak najcenniejszych obszarów kolonialnych
Dział III 12. Królestwo Polskie przed powstaniem styczniowym Zagadnienia 1. Sytuacja społeczno-polityczna w Królestwie Polskie przed wybuchem powstania. 2. Manifestacje patriotyczne i Delegacja miejska. 3. Biali i Czerwoni. 4. Polityka Aleksandra	– krótko opisuje położenie Polaków w zaborze rosyjskim przed powstaniem styczniowym; – rozumie pojęcia: manifestacja, Biali, Czerwoni	– wie, na czym polegała tzw. odwilż posewastopolska; – opisuje przebieg manifestacji patriotycznych; – zna postać Aleksandra Wielopolskiego; – przedstawia programy Białych i Czerwonych	– wie, kiedy rozgrywała się wojna krymska; – wyjaśnia cele manifestacji patriotycznych; – przedstawia politykę Aleksandra Wielopolskiego	– ocenia działania Wielopolskiego; – wyjaśnia genezę różnic w poglądach polskich ugrupowań politycznych w Królestwie Kongresowym	– rozumie wpływ stosunków międzynarodowych na sytuację Królestwa Polskiego

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Wielopolskiego.					
13. Powstanie styczniowe Zagadnienia 1. Branka. 2. Wybuch powstania. 3. Wojna partyzancka. 4. Polskie państwo podziemne.	– wyjaśnia pojęcia: branka, wojna partyzancka; – wie, kiedy wybuchło powstanie styczniowe; – wskazuje na mapie tereny ogarnięte działaniami zbrojnymi w czasie powstania	– wie, w jaki sposób rząd powstańczy próbował zachęcić chłopów do poparcia powstania; – opisuje formy walki powstańczej	– wyjaśnia genezę i znaczenie branki; – opisuje dekret rządu powstańczego o uwłaszczeniu chłopów	– analizuje znaczenie dekretu rządu powstańczego o uwłaszczeniu chłopów; – porównuje walki z okresu dwóch powstań – listopadowego i styczniowego	
14. Upadek powstania i represje rosyjskie wobec Polaków Zagadnienia 1. Romuald Traugutt. 2. Polityka rosyjska po upadku powstania styczniowego.	– wie, kim był Romuald Traugutt; – zna pojęcie katorgi; – wymienia główne represje rosyjskie stosowane wobec Polaków po upadku powstania styczniowego	– przedstawia represje carskie wobec Królestwa Polskiego po powstaniu styczniowym	– podaje przyczyny i skutki carskich represji wobec Polaków; – podaje przyczyny klęski powstania styczniowego	– przedstawia znaczenie działalności Romualda Traugutta jako dyktatora powstania	– uzasadnia carską politykę wobec Polaków po powstaniu
15. Walka o polskość w zaborze rosyjskim Zagadnienia 1. Sytuacja w zaborze rosyjskim po powstaniu styczniowym. 2. Uniwersytet Latający. 3. Formy oporu Polaków wobec rusyfikacji.	– zna pojęcia: rusyfikacja, Uniwersytet Latający; – wskazuje na mapie obszar zaboru rosyjskiego	– wymienia formy rusyfikacji Polaków stosowane przez carat; – podaje formy oporu Polaków wobec rusyfikacji	– opisuje postawy Polaków po powstaniu styczniowym; – opisuje funkcjonowanie szkolnictwa zaboru rosyjskiego w okresie nasilonej rusyfikacji	– rozumie znaczenie rusyfikacji dla zmian zachodzących w kulturze polskiej; – rozumie znaczenie rusyfikacji dla zmian zachodzących w społeczeństwie zaboru rosyjskiego	
16. Zabór pruski – walka z germanizacją	– wskazuje na mapie obszar zaboru pruskiego; – rozumie pojęcia: germanizacja,	– wymienia przejawy germanizacji w dziedzinach kultury,	– przedstawia rolę Kościoła katolickiego w walce z germanizacją;	– dostrzega wpływ zjednoczenia Niemiec na politykę władz pruskich	

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Zagadnienia 1. Germanizacja. 2. Praca organiczna. 3. Walka z niemiecką kolonizacją. 4. Strajki szkolne.	Kulturkampf, rugi pruskie, strajk szkolny; – wie, gdzie wybuchł najsłynniejszy strajk szkolny w zaborze pruskim; – zna postacie: Michała Drzymały, Hipolita Cegielskiego	gospodarki i struktur społecznych; – przedstawia formy oporu Polaków wobec germanizacji; – opisuje walkę w obronie języka polskiego w zaborze pruskim; – opisuje niemiecką kolonizację w zaborze pruskim	– opisuje wpływ polsko-niemieckiej walki ekonomicznej na rozwój gospodarki w Wielkopolsce	wobec Polaków; – porównuje sytuację Polaków w zaborze pruskim i rosyjskim w dziedzinach gospodarki i kultury; – dostrzega wpływ germanizacji na kształtowanie postaw Polaków w Wielkopolsce	
17. Autonomia w Galicji Zagadnienia 1. Powstanie Austro-Węgier. 2. Galicja otrzymuje autonomię. 3. Szkolnictwo i kultura w zaborze austriackim. 4. Nędza galicyjska. 5. Nowe wyzwania – Polacy i Ukraińcy.	– wskazuje na mapie Austro-Węgry i Galicję; – rozumie pojęcia: autonomia, monarchia dualistyczna, nędza galicyjska; – wymienia narodowości, które żyły w Galicji	– opowiada o funkcjonowaniu monarchii dualistycznej; – wskazuje przejawy autonomii galicyjskiej w różnych dziedzinach	– opowiada o wpływie autonomii na szkolnictwo i kulturę w Galicji; – charakteryzuje życie polityczne w Galicji; – przedstawia sytuację gospodarczą zaboru austriackiego	– wskazuje polityczne aspekty wprowadzenia autonomii w Galicji; – opisuje konflikty narodowościowe w Galicji	– omawia wpływ sytuacji międzynarodowej Austrii na wprowadzenie autonomii
Dział IV 18. Wynalazki przełomu XIX i XX wieku Zagadnienia 1. Druga rewolucja przemysłowa. 2. Elektryczność. 3. Epoka Edisona. 4. Komunikacja. 5. Początki motoryzacji.	– zna określenie „epoka pary”; – wskazuje na mapie państwa najlepiej rozwinięte pod względem gospodarczym; – wymienia najważniejsze wynalazki przełomu XIX i XX stulecia	– uzasadnia trafność określenia „epoka stali, pary i węgla”; – opisuje znaczenie osiągnięć technicznych: elektryczności, telefonu, samochodu; – wie, dlaczego w XIX stuleciu wydłużyła się	– wskazuje wpływ rozwoju nauk ścisłych na przemiany w technice i gospodarce; – analizuje wpływ wynalazków na rozwój produkcji masowej i coraz większą dostępność różnych towarów	– uzasadnia prymat Niemiec i USA w gospodarce światowej początku XX w.	– dostrzega współczesne konsekwencje powstania potęg przemysłowych na przełomie XIX i XX w.

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
6. Medycyna i rolnictwo.		średnia długość życia; – zna postacie: Thomasa Alvy Edisona, braci Lumière, Alexandra Grahama Bella			
19. Narodziny kultury masowej. Przemiany obyczajowe Zagadnienia 1. Piękna epoka. 2. Przemiany obyczajowe. 3. Fotografia i kino. 4. Kultura przełomu wieków.	– wie, co oznacza określenie „piękna epoka”; – zna wynalazki, które uczyniły kulturę masową	– opisuje życie codzienne w „pięknej epoce”; – wymienia dziedziny życia społecznego, które rozwinęły się na przełomie XIX i XX w.; – rozpoznaje dzieła reprezentujące secesję i impresjonizm	– opisuje cechy charakterystyczne dzieł impresjonistycznych i secesyjnych; – opisuje masowość kultury przełomu XIX i XX w.	– dostrzega wpływ przemian polityczno-gospodarczych na tematykę dzieł literackich; – analizuje wpływ rozwoju kina, fotografii i prasy na kształtowanie się nowych poglądów, wymianę myśli	– wskazuje źródła przemian obyczajowych
20. Masy wkraczają do polityki Zagadnienia 1. Państwa konstytucyjne. 2. Demokratyzacja życia politycznego. 3. Kobiety walczą o swoje prawa. 4. Robotnicy walczą o swoje prawa. 5. Partie polityczne. 6. Nowe ideologie.	– wymienia grupy, które walczyły o swoje prawa; – wie, dlaczego o swoje prawa walczyli robotnicy	– zna poglądy socjalistów i narodowców, – wie, na czym polega sprawowanie władzy w monarchii konstytucyjnej i republice	– dostrzega znaczenie konstytucji; – zna twórców socjalizmu; – rozumie przyczyny pojawienia się ruchu związkowego i socjalistycznego	– dostrzega wpływ przemian w gospodarce na sposoby sprawowania władzy	– analizuje wpływ ideologii narodowej na wydarzenia w Europie w II poł. XIX w.
21. Partie polityczne na ziemiach polskich w XIX wieku Zagadnienia 1 Formowanie się nowoczesnej świadomości narodowej Polaków.	– wie, co to jest nowoczesna świadomość narodowa Polaków; – wymienia główne nurty polityczne na ziemiach polskich; – rozumie skróty: PPS, endecja; – przyporządkowuje postacię Romana Dmowskiego i Józefa	– opisuje proces kształtowania się świadomości narodowej Polaków – wymienia najważniejsze partie polityczne działające na ziemiach polskich i przedstawia główne	– wskazuje przyczyny ukształtowania się nowoczesnej świadomości Polaków – wskazuje przyczyny powstawania partii o charakterze narodowym, ludowym i socjalistycznym;	– wyjaśnia na czym polegało kształtowanie się nowoczesnej świadomości Polaków – potrafi wskazać specyfikę polskich ruchów politycznych na tle	– wskazuje genezę poszczególnych polskich nurtów politycznych i dostrzega ich powiązania z tendencjami ogólnoeuropejskimi

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
2. Ruch narodowy. 3. Socjaliści. 4. Ludowcy.	Piłsudskiego do odpowiednich partii politycznych	punkty ich programów; – wie, kiedy powstały Narodowa Demokracja i Polska Partia Socjalistyczna; – dostrzega różnice programowe wewnątrz polskiego ruchu socjalistycznego	– przedstawia poglądy najważniejszych przywódców polskich partii, ze szczególnym uwzględnieniem stosunku do dążeń niepodległościowych; – przedstawia formy działalności polskich partii politycznych	światowym; – wskazuje dzisiejsze polskie partie polityczne, które odwołują się do tradycji ugrupowań powstałych na przełomie XIX i XX w.	

NA OCENĘ ROCZNĄ SKŁADAJĄ SIĘ WYMAGANIA Z OCENY ŚRÓDROCZNEJ ORAZ WYMAGANIA PRZEDSTAWIONE PONIŻEJ

22. Rewolucja 1905 roku w Rosji i w zaborze rosyjskim Zagadnienia 1. Sytuacja w Rosji przed 1905 r. 2. Rosja po wojnie. 3. Krwawa niedziela 4. Rewolucja 1905 r w Królestwie Polskim 5. Walki w Łodzi. 6. Skutki rewolucji 1905 r.	– zna datę: 1905 r.; – zna pojęcie strajk generalny; – zna określenie „krwawa niedziela”; – wymienia miasta zaboru rosyjskiego, w których w 1905 r. dochodziło do demonstracji	– podaje formy walki o swobody w Rosji oraz na ziemiach polskich pod zaborem rosyjskim; – opisuje strajki w Łodzi	– podaje przyczyny wystąpień w Rosji i na ziemiach zaboru rosyjskiego; – wskazuje skutki rewolucji dla Rosji i zaboru rosyjskiego	– omawia związek między rewolucją 1905 r. w Rosji a rewolucją na ziemiach polskich, dostrzega powiązania; – wskazuje różne cele uczestników rewolucji i tłumaczy różnice pomiędzy nimi	– wskazuje genezę poszczególnych polskich nurtów politycznych i dostrzega ich powiązania z tendencjami ogólnoswiatowymi
23. Powstanie trójprzymierza i trójp porozumienia Zagadnienia 1. Kształtowanie się trójprzymierza i trójp porozumienia.	– wymienia i wskazuje na mapie członków trójprzymierza i trójp porozumienia; – rozumie pojęcia: ententa, państwa centralne	– wie, kiedy powstały trójprzymierze i trójp porozumienie; – podaje przyczyny napięć w stosunkach międzynarodowych	– opisuje przyczyny powstania dwóch sojuszy wojskowych, charakteryzuje ich działania; – podaje przyczyny nawiązania współpracy między Francją i Wielką Brytanią;	– analizuje i omawia działania, dzięki którym Niemcy stały się najsilniejszym państwem w Europie	– rozumie założenia polityki Bismarcka wobec Francji

2. Kocioł bałkański.		w Europie na początku XX w.	– wie, dlaczego doszło do konfliktów zbrojnych na Bałkanach		
24. Polacy wobec zbliżającej się wojny Zagadnienia 1. Nowa sytuacja polityczna. 2. Obóz narodowy 3. Działalność J. Piłsudskiego 4. Polskie organizacje paramilitarne.	– wymienia orientacje polityczne kształtujące się na ziemiach polskich przed wybuchem I wojny światowej; – wskazuje przywódców politycznych poszczególnych orientacji; – wymienia polskie organizacje paramilitarne, które powstały przed I wojną światową	– opisuje orientacje prorosyjską i proaustriacką; – opisuje działalność polskich organizacji paramilitarnych przed I wojną światową	– wskazuje przyczyny podziału społeczeństwa polskiego na dwie orientacje przed wybuchem I wojny światowej	– omawia znaczenie polskich organizacji paramilitarnych; – uzasadnia poparcie udzielone zaborcom przez Dmowskiego i Piłsudskiego	– omawia konsekwencje różnego podejścia do kwestii odzyskania niepodległości przez Polskę
25. Wielka wojna Zagadnienia 1. Wielka wojna. 2. Niemcy zatrzymani nad Marną. 3. Wojna manewrowa na wschodzie. 4. Ofensywy 1915 r. na froncie wschodnim i zachodnim. 5. Piekło Verdun. 6. Nowy charakter wojny	– wie, kiedy wybuchła I wojna światowa; – wymienia kraje walczące w I wojnie światowej i wskazuje je na mapie; – podaje bezpośrednią przyczynę wybuchu wojny; – rozumie pojęcia wojny pozycyjnej i wojna manewrowa; – wymienia nowe rodzaje broni zastosowane w czasie I wojny światowej	– wymienia najważniejsze bitwy I wojny światowej; – opisuje wojnę pozycyjną; – zna postać arcyksięcia Franciszka Ferdynanda i wie, gdzie dokonano na niego zamachu	– charakteryzuje wpływ techniki wojennej na przebieg działań militarnych; – uzasadnia światowy charakter działań wojennych w latach 1914–1917	– opisuje wpływ położenia geograficznego Niemiec na ich sytuację strategiczną;	– wskazuje wpływ nowych rodzajów broni na przebieg działań wojennych
26. Rewolucja lutowa i przewrót bolszewicki w Rosji Zagadnienia 1. Sytuacja w Rosji przed wybuchem rewolucji. 2. Rewolucja lutowa. 3. Przewrót bolszewicki. 4. Pokój z Niemcami.	– wskazuje na mapie Rosję; – wie, kiedy doszło do rewolucji lutowej i przewrotu bolszewickiego; – zna postacie: Mikołaja II, Włodzimierza Lenina	– opisuje sposób przejścia władzy w Rosji przez bolszewików; – rozumie pojęcie obcej interwencji; – wymienia państwa, które wysłały siły interwencyjne	– podaje przyczyny wybuchu rewolucji w Rosji; – przedstawia poglądy Włodzimierza Lenina; – podaje warunki zawarcia pokoju w Brześciu w 1918 r.	– opisuje metody sprawowania władzy przez Mikołaja II, Rząd Tymczasowy oraz bolszewików; – rozumie znaczenie rewolucji rosyjskiej dla przebiegu I wojny światowej; – podaje przyczyny	– analizuje zmiany w Rosji spowodowane rewolucją

5. Wojna domowa w Rosji.		do Rosji; – podaje cechy rządów Mikołaja II oraz rządów bolszewickich, dostrzega podstawowe różnice		interwencji państw zachodnich w Rosji	
27. Sprawa polska w okresie I wojny światowej Zagadnienia 1. Kwestia polska na początku wojny. 2. Aktywiści i pasywiści. 3. Piłsudski, legiony i POW. 4. Umiedzynarodowienie sprawy polskiej. 5. Rok 1918 – program prezydenta Wilsona.	– wymienia polskie formacje zbrojne biorące udział w I wojnie światowej; – zna postacie: Józefa Piłsudskiego, Ignacego Paderewskiego; – wie czym był <i>Akt 5 listopada</i>	– wie, dlaczego I wojna światowa oznaczała dla Polaków konieczność udziału w bratobójczych walkach; – opisuje działalność Legionów; – wskazuje stanowisko zaborców wobec sprawy polskiej; – omawia założenia orędzia Wilsona w sprawie polskiej	– prezentuje postawy aktywistów i pasywistów; – rozumie, dlaczego państwa zaborcze próbowały pozyskać przychyłność Polaków	– rozumie znaczenie <i>Aktu 5 listopada</i> oraz orędzia prezydenta Wilsona dla sytuacji Polaków	– analizuje wpływ sytuacji międzynarodowej na sprawę polską w okresie I wojny światowej
28. Zakończenie I wojny światowej Zagadnienia 1. Przystąpienie USA do wojny. 2. Przebieg działań wojennych w 1918 r. 3. Zawieszenie broni.	– wymienia państwo, które przyłączyło się do wojny w 1917 r.; – wie, kiedy zakończyła się I wojna światowa; – wymienia państwa, które należały do obozu zwycięzców I wojny światowej	– wie, kiedy i dlaczego USA przystąpiły do działań wojennych; – omawia przebieg wojny w ostatnim roku jej trwania; – wie, gdzie zostało podpisane zawieszenie broni	– omawia skutki militarne przystąpienia USA do wojny; – zna poglądy Woodrowa Wilsona odnośnie do problemu zakończenia wojny; – wymienia warunki, które Niemcy przyjęły w akcie zawieszenia broni	– wyjaśnia rolę USA w pokonaniu państw centralnych; – rozumie znaczenie klęski państw centralnych dla sprawy polskiej	– omawia przyczyny klęski państw centralnych, wskazuje czynniki militarne, gospodarcze i demograficzne
29. Odzyskanie niepodległości przez Polskę w 1918 r. Zagadnienia 1. Czynniki sprzyjające powstaniu państwa polskiego. 2. Polskie ośrodki władzy w Galicji. 3. Rada Regencyjna.	– wie, kiedy Polska odzyskała niepodległość; – wie, kto został naczelnikiem państwa polskiego w 1918 r.	– przedstawia sytuację w państwach zaborczych w chwili zakończenia I wojny światowej; – wymienia miejsca, w których kształtowały się ośrodki władz niepodległej Polski;	– zna postacie: Wincentego Witosa, Józefa Hallera, Ignacego Daszyńskiego, Ignacego Paderewskiego, Romana Dmowskiego i omawia ich wpływ na kształtowanie się polskich ośrodków władzy w 1918 r.;	– omawia wpływ sytuacji międzynarodowej na możliwości odzyskania niepodległości przez Polskę w 1918 r.	– analizuje postawy Polaków i sposób wykorzystania sytuacji międzynarodowej do odzyskania niepodległości przez Polskę; – rozumie wpływ interesów państw Europy Zachodniej na postanowienia

4. Wielkopolska i zabór pruski. 5. Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej. 6. Przyjazd J. Piłsudskiego. 7. Problemy u progu niepodległości. 8. Sprawa polska na konferencji paryskiej. 9. Kształtowanie się wojska polskiego.		– wie, dlaczego 11 listopada 1918 r. uważamy za dzień odzyskania niepodległości	– zna postanowienia konferencji paryskiej odnośnie ziem polskich		konferencji odnośnie ziem polskich
Dział V 30. Konferencja pokojowa w Paryżu Zagadnienia 1. Konferencja pokojowa w Paryżu. 2. Postanowienia traktatu wersalskiego 3. Liga Narodów i jej działalność. 4. Mały traktat wersalski.	– wie, gdzie odbyła się konferencja pokojowa; – zna, przynajmniej jedno postanowienie traktatu wersalskiego; – wie, czym zajmowała się Liga Narodów	– wskazuje założycieli i państwa członkowskie Ligi Narodów; – wymienia postanowienia traktatu wersalskiego wobec Niemiec; – wie, jakie państwa brały udział w konferencji pokojowej; – rozumie pojęcie mały traktat wersalski	– wymienia wszystkie postanowienia traktatu wersalskiego; – wskazuje na mapie państwa powstałe po zakończeniu I wojny światowej	– dostrzega i omawia różne cele państw biorących udział w konferencji pokojowej; – wskazuje skutki podpisania i niepodpisania małego traktatu wersalskiego	– przedstawia długofalowe skutki postanowień traktatu wersalskiego
31. Skutki cywilizacyjne i kulturowe wielkiej wojny Zagadnienia 1. Społeczne skutki I wojny światowej. 2. Kryzysy gospodarcze. 3. Sztuka powojenna. 4. Kultura masowa.	– wymienia przykłady ilustrujące wpływ wojny na życie codzienne ludzi po jej zakończeniu; – wskazuje kino, telewizję i radio, jako narzędzia kultury masowej	– omawia sytuację Francji, Anglii i USA po zakończeniu wojny; – rozumie pojęcia: katastrofizm, hiperinflacja	– omawia wpływ wielkiego kryzysu na życie codzienne, wskazuje działania podjęte przez rządy, aby je minimalizować	– wskazuje przyczyny i skutki wielkich kryzysów gospodarczych, dostrzega ich powiązanie z polityką wewnętrzną państwa	– wyjaśnia wpływ wielkiej wojny na powstawanie nowych kierunków w sztuce i rozwój kultury masowej
32. Związek Sowiecki pod władzą Stalina Zagadnienia	– zna dwóch przywódców ZSRS; – wymienia, przynajmniej 3 cechy państwa totalitarnego; – rozumie i wyjaśnia skrót ZSRS	– rozumie i wyjaśnia pojęcia: kolektywizacja, NEP, socjalizm; – opowiada o traktowaniu	– wyjaśnia, dlaczego przeprowadzano tzw. czystki w armii i władzach ZSRS; – wskazuje znaczenie łagrów dla	– analizuje wprowadzenie kultu jednostki i jego znaczenie dla utrzymania władzy w ZSRS;	– analizuje wpływ kolektywizacji i industrializacji na życie codzienne obywateli ZSRS

1. Komunizm wojenny i NEP. 2. Przejęcie władzy przez Stalina. 3. ZSRS i jego polityka gospodarcza, społeczna.		obywateli przez władze ZSRS; – wyjaśnia, na czym polegał totalitarny charakter państwa sowieckiego	rozwoju przemysłu w ZSRS	– porównuje państwo demokratyczne z totalitarnym	
33. Narodziny faszyzmu we Włoszech Zagadnienia 1. Przyczyny przejścia władzy przez B. Mussoliniego. 2. Sytuacja Włoch po I wojnie światowej. 3. Włochy po rządami faszystów.	– wskazuje przywódcę faszystowskich Włoch; – wymienia, co najmniej trzy cechy państwa faszystowskiego	– rozumie pojęcia: faszyzm, duce, czarne koszule – opisuje życie w faszystowskich Włoszech; – zna datę dojścia faszystów do władzy we Włoszech	– podaje przyczyny objęcia władzy przez B. Mussoliniego; – wymienia reformy wprowadzone przez faszystów	– omawia znaczenie traktatów laterańskich	– analizuje rolę propagandy w sukcesie partii faszystowskiej
34. Niemcy pod władzą Hitlera Zagadnienia 1. Republika Weimarska. 2. Przejęcie władzy przez A. Hitlera. 3. Budowa państwa totalitarnego. 4. Żydzi w III Rzeszy. 5. Gospodarka i zbrojenia.	– wie, kto przejął władzę w Niemczech w 1933 r.; – wie, kiedy A. Hitler przejął władzę; – rozumie pojęcie III Rzeszy; – podaje, przynajmniej 2 przykłady świadczące o tym, że III Rzesza była państwem totalitarnym	– rozumie pojęcia: nazizm, noc kryształowa, Führer, Republika Weimarska, gestapo, ustawy norymberskie, pucz monachijski	– wskazuje przyczyny objęcia władzy przez A. Hitlera; – omawia politykę III Rzeszy wobec Żydów; – omawia politykę gospodarczą III Rzeszy	– omawia znaczenie postanowień traktatu wersalskiego wobec Niemiec dla powstania i sukcesu NSDAP; – wskazuje przyczyny niechęci nazistów wobec Żydów	– analizuje rolę propagandy w sukcesie A. Hitlera
35. Świat u progu wojny Zagadnienia 1. Funkcjonowanie traktatu wersalskiego. 2. Powstanie osi Berlin-Rzym-Tokio. 3. Ekspansja III Rzeszy.	– wymienia sojuszników III Rzeszy; – wskazuje ziemie zajęte przez III Rzeszę	– rozumie pojęcia: państwa osi, układ monachijski, Anschluss Austrii; – wie, kiedy doszło do układu monachijskiego, Anschlussu Austrii, powstania osi	– zna postanowienia traktatów w Locarno i Rapallo; – wskazuje działania podjęte przez III Rzeszę, łamiące postanowienia traktatu wersalskiego	– wskazuje przyczyny agresywnej polityki III Rzeszy; – omawia politykę zachodniej Europy w stosunku do III Rzeszy	– omawia przyczyny polityki państw zachodnich w stosunku do III Rzeszy i jej skutki; – omawia przyczyny i proces kształtowania się sojuszu III Rzesza – Włochy-Japonia
36. Walka o granice	– wskazuje na mapie granice	– wie, kiedy wybuchła	– wie, w jaki sposób Wilno	– przedstawia przyczyny	– rozumie, dlaczego Bitwa

państwa polskiego Zagadnienia 1. Polskie programy wschodnie. 2. Walki o Lwów. 3. Wojna z bolszewikami 1920 r. 4. Powstanie wielkopolskie i powstania śląskie. 5. Plebiscyty.	II Rzeczypospolitej – wymienia powstania i wojny, które doprowadziły do ostatecznego kształtu granic państwa polskiego	wojna polsko-bolszewicka, powstanie wielkopolskie, powstania śląskie, zna ich rezultaty; – zna poglądy Dmowskiego i Piłsudskiego w sprawie polskich granic; – zna pojęcia: Orłęta Lwowskie, Bitwa Warszawska, „cud nad Wisłą”, plebiscyt	znalazło się w granicach Polski	i skutki powstań oraz plebiscytów; – rozumie znaczenie wojny z bolszewikami dla kształtowania się granicy wschodniej	Warszawska, jest jedną z bitew, które decydowały o losach Europy
37. Konstytucja marcowa i ustrój II Rzeczypospolitej Zagadnienia 1. Pierwsze wybory do sejmu. 2. Konstytucja marcowa. 3. Pierwszy prezydent.	– wie, kiedy uchwalono konstytucję marcową; – zna nazwisko pierwszego prezydenta II RP	– wymienia główne założenia konstytucji marcowej	– przedstawia trójpodział władzy w konstytucji marcowej; – wie, jak przebiegały wybory na prezydenta	– analizuje konsekwencje istnienia wielu partii i mniejszości narodowych w sejmie; – rozumie przyczyny zamordowania pierwszego prezydenta	– omawia wady i zalety sceny politycznej Polski w pierwszej połowie lat 20. XX w.
38. Rządy autorytarne w Polsce 1926–1939 Zagadnienia 1. Polska przed przewrotem majowym. 2. Przewrót majowy. 3. Rządy sanacji. 4. Konstytucja kwietniowa.	– wie, kiedy doszło do przewrotu majowego; – rozumie pojęcie sanacja	– opisuje przewrót majowy i rządy sanacji; – wie, co zmieniła konstytucja kwietniowa; – rozumie, dlaczego J. Piłsudski stał się legendą; – zna postać Ignacego Mościckiego	– podaje przyczyny przewrotu majowego; – uzasadnia, dlaczego rządy w Polsce po przewrocie majowym nazywano autorytarnymi	– analizuje przyczyny polityczne, które doprowadziły do sięgnięcia po władzę przez J. Piłsudskiego i jego obóz	– porównuje konstytucje marcową i kwietniową, analizuje przyczyny zmian w konstytucji kwietniowej
39. Społeczeństwo polskie w latach 1918–1939 Zagadnienia 1. Społeczeństwo polskie	– wymienia mniejszości narodowe w Polsce; – opisuje życie codzienne na wsi i w mieście w okresie międzywojennym	– wskazuje na mapie rozmieszczenie mniejszości narodowych; – porównuje życie na wsi z życiem w mieście;	– omawia stosunki Polaków z mniejszościami narodowymi	– omawia politykę państwa wobec mniejszości	– podaje genezę konfliktów religijnych i narodowościowych w II RP

w liczbach. 2. Miasto i wieś w II Rzeczypospolitej. 3. Mniejszości narodowe w II RP i ich relacje z Polakami.		– wymienia wyznania II Rzeczypospolitej			
40. Przemiany gospodarcze w Polsce Zagadnienia 1. Gospodarcze skutki rozbiorów. 2. Budowa Gdyni. 3. Reformy W. Grabskiego 4. Wojna celna z Niemcami 5. Budowa COP. 6. Wielki kryzys gospodarczy w II RP.	– wymienia, przynajmniej 3 dokonania gospodarcze II RP; – wie, jaki port został zbudowany w okresie międzywojennym	– zna działania E. Kwiatkowskiego i W. Grabskiego; – rozumie pojęcia: COP, hiperinflacja, wojna celna	– wskazuje działania II RP, których celem było podniesienie gospodarcze kraju; – wskazuje przejawy Wielkiego Kryzysu w Polsce	– dostrzega wpływ Wielkiego Kryzysu na świat na polską gospodarkę; – przedstawia znaczenie COP, wojny celnej i Gdyni dla funkcjonowania polskiej gospodarki	– wskazuje na negatywne współczesne skutki budowy COP
41. Dorobek kulturalny i naukowy polskiego dwudziestolecia Zagadnienia 1. Oświata w okresie międzywojennym. 2. Nauka i technika II RP. 3. Literatura i sztuka. 4. Sztuka masowa i sport.	– wie, w jaki sposób walczone z analfabetyzmem; – wie, na czym polegał rozwój kultury masowej w Polsce międzywojennej	– wymienia osiągnięcia Polaków na polu literatury, techniki, sportu, filmu	– zna nazwiska najwybitniejsza twórców dwudziestolecia międzywojennego – wymienia dziedziny, w których Polska przodowała w nauce i technice	– rozumie przyczyny rozwoju kultury masowej i jej znaczenie dla młodego państwa polskiego	– analizuje dokonania Polaków na polu nauki i techniki oraz ich znaczenie dla gospodarki i obronności kraju
42. Polska polityka zagraniczna w latach 1918–1939 Zagadnienia 1. Polska polityka zagraniczna w pierwszych latach po odzyskaniu niepodległości. 2. Sukcesy i porażki polskiej	– wymienia wrogów Polski; – wskazuje kraje, które były sojusznikami Polski; – wie, kiedy i jakie żądania wysunęła III Rzesza w stosunku do Polski	– zna koncepcję polityki zagranicznej J. Piłsudskiego; – wie, kiedy i z kim Polska podpisała traktaty	– wskazuje okoliczności podpisywania traktatów przez Polskę w okresie międzywojennym; – wie, w jakich okolicznościach Polska zajęła Zaolzie; – wie, co zawierał traktat Ribbentrop-Mołotow	– omawia polską politykę wobec III Rzeszy i ZSRS, dostrzega jej międzynarodowy kontekst	– ocenia polską politykę zagraniczną wobec Czechosłowacji i Litwy, wskazuje jej konsekwencje; – ocenia koncepcję polityki zagranicznej J. Piłsudskiego

polityki zagranicznej dwudziestolecia międzywojennego. 3. Polityka zagraniczna marszałka J. Piłsudskiego. 4. Stosunki Polski z Niemcami i ZSRS. 5. Koncepcja Międzymorza. 6. W przededniu wojny – zajęcie Zaolzia. 7. Żądania III Rzeszy wobec Polski i pakt Ribbentrop-Mołotow.					
--	--	--	--	--	--